

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.



Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A birói uton való rehabilitáció.

Van egy igen ügyes francia novella, mely becsületet megtalálóról szól.

Történt ugyanis, hogy előkelő társadalmi állású fiatal ember valamelyik boulevardon egy telt — de ezresekkel telt — bugyelárist talált. Azonnal elvitte a rendőrségre, a gazdája jelentkezett és az újságok dicsőhymuszokat zengtek az ifju becsületességéről.

De mulnak a napok, leperegnek az évek és az ifjunak ez a becsületese tette csakhamar feledésbe ment, ellenben ha társaságban fordult meg, vagy ha bemutatták valakinek, aki közelebbről érdeklődöttiránta, akkor azt a választ nyerte, hogy ez az a fiatal ember, aki évekkal ezelőtt valami „piszkos“ bugyeláris ügybe volt keverve.

Sajnos ma a humanizmus korszakában így vagyunk a birói rehabilitációval.

A magyar jogász közönség egészen komolyan vetette fel azt a kérdést, hogy mindazok, kik jogerős birói ítélet alapján, kisebb-nagyobb szabadságvesztés büntetést szenvedtek el, ha egy bizonyos számú lefolyt esztendőkön keresztül példásan viselték magukat ünnepélyesen

rehabilitálják, mintegy visszahelyezék abba a társadalomba, mely kiközösítette magából. A terv szép, de kivihetetlen.

Nem birói rehabilitáció kell, de társadalmi, mert e nélkül az egész rehabilitálási aktus pusztán formalitássá süllyed alá, de a Kain bélyegget, melyet a börtön nyomot homlokára a bűnösnek, le nem törli.

Már pedig mi a célja a büntetésnek?

A javítás és az egyenérték, a megbontott társadalmi rend helyre állítása. Minden bűnös, ki vezekelt, ki büntetését kitöltötte és büntetésének kiállása után tisztességes életet él, olyan mint az adós, aki hitelezőjét kiegyenlítette: nem tartozik neki többet semmivel.

A társadalmi felfogásoknak kellene átalakulni, magának az emberi léleknek kellene megváltozni, hogy a rabviselt, de újból nem bűnöző embernek megbocsásson, visszavegye abba a társadalmi körbe, melyben azelőtt életét folytatta. Lehetővé kellene tenni ezeknek a szerencsétleneknek, hogy ne keljen bujkálva, tiokban, esetleg idegen név alatt megkeresni a mindennapi kenyerüket, de nyílt homlokkal állhassanak többi embertársaik mellé: Bűnös voltam, megszenvedtem érte, kvittek vagyunk, most adjon a társadalom

megint munkát, kenyeret, társaságot; szóval adja vissza mindazt, amit elvett abban a pillanatban, mikor a börtön ajtaja bezárult mögöttem.

Ezek a szerencsétlen emberek méltán követelhetik, hogy a társadalom vissza adja mindazt, amit elvett tőlük, mert ha tudott sujtani egyik kezével a büntetés képében, akkor tudjon megsimogatni, a sebeket behegeszteni és a további tisztességes megélhetést biztosítani a másikkal.

A mi felfogásunk nagyon félszeg, elég, ha valakit — bár minden ok nélkül — 24 órára előzetes letartóztatásba helyez valamelyik tulerélyes, vagy ideges rendőrtisztviselő, hiába helyezi szabadlábra a vádtanács, hiába szüntetik meg vele szemben a további eljárást, a kainbélyeg már ott ég a homlokán és tegnap még jóbarát, ma mind elfordulnak tőle.

Mindaddig tehát míg a nép, a nagy közönség lelki érettsége nem lesz olyan magas foku, mint amilyennek a hasonló ügyekben lennie kell, addig hiába minden rehabilitáció, mert segíteni nem segít, csak — talán — régen beheggedt sebeket szakít fel újra.

Amit az emlékek mesélnek.

A Csokonai-kertben.

A „Debreczen“ számára írta: Haraszthy Lajos.

Az asszony úgy megy férje oldalán, mint ifja mellett egykor ment a lány. S amint utjuk a kertenél elhalad, megállanak a régi fák alatt.

— Emlékszik? Nézze csak, ez az a kert, hol annyiszor ültünk s hallgatva lett minket, ha jött a csöndes alkonyat.

— Már innen elvitték a padokat.

— Emlékszik? Nézze e sűrű bokort, dús lombja akkor szépen ránk hajolt. Emlékszik? Milyen szép volt az a mult.

— A cserje tarlott, levele lehullt.

— Emlékszik? Akkor nyílt a virág, halvány, violaszemű ibolyák illatoztak az orgonák alúl.

— De mikor minden virág elvirul.

— Emlékszik? Mily bársonyos volt a pázsit, mi jártunk rajta, nem járt soha más itt, puha selymét nekünk kínálta csak.

— Cipőmbe folyik a sáros lacsak.

— Emlékszik? Zöld köntösbe öltözött s fehérvirágos akácok között egy tévedt csalogány epekedett.

— S bután csiripelnek a verebek.

— Emlékszik? Suttogott az esti szellő, a lombok árnyán pajkosan szökellő; ma is hallom, mily szépeket beszél.

— Még megfázom, nagyon fú itt a szél.

— Emlékszik? Kéklő magasán az égnek imbolygó fényű csillagezrek égtek és magukat tükrözték e szemekbe.

— Most szürke felhő borul az egekre.

— Emlékszik? az volt csak a kikelet s diadallal legyőzte a telet. Emlékszik? Az volt igazi tavasz.

— De most tél van, hideg tél és havaz.

— Emlékszik? Kire büszke emberöltő, reánk mosolygott az ércszobru költő s ma is úgy néz ránk, mint valamikor.

— De már szürkébbre festette a kor.

— Emlékszik? Itt estek szent ölelések; zsongóként a szerelmi zenének, zuhogtak a forró esőzárporok.

— A kis vasut de csunyán nyikorog.

— Emlékszik! Az volt az idő, esodás, akkor hangzott sok nagy fogadkozás; szép idő, nem lesz nála soha szebb.

— Ha még soká állok, beteg leszek.

— Emlékszik? Mennyi álom, örök emlék, belőlük mintha csokrot kötögetnének. Emlékszik? Lelkem emlékek betöltik.

— Egész meghültem, gyerünk már haza.

Megindulnak. S a meséből a többit elnyelte a vén nagyharang szava.

Farsangi éjjeli álom.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Lefeküdt a lányka puha fehér ágyba vizkereszt estéjén s alig hogy lepihent elnyomta az álom. Valami jószívű angyal szállt ágya fölé s meglegyintette az édes kis alvó leány arcát holdsugárból font legyezőjével s álmodt bocsátott rá édes boldog álmot.

Pazar pompályu teremben találta ma-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Az erdélyi birtokrendezés.

Az ujoncjavaslat a főrendeknél.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 30.

Wekerle tegnap a delegáció hadügyi albizottságában kijelentette, hogy mivel az albizottság mai ülése összehajlik a képviselőház ülésszé, intézkedni fog, hogy a képviselőház mai ülését esetleg elnapolják. Erről azonban ma szó sem volt: a gyéren látogatott képviselőház simán áttért a napirendre.

Az ülésen Just Gyula elnökölts elparlamentálta Betegh Imrét, a deési képviselőt, akinek emléket a Ház jegyzőkönyvében örökíti meg. Jelentette ezután, hogy a miniszterelnök átírata szerint a király a kiegyezési javaslatokat szentesítette. Nagy György sürgős interpellációt jelentett be a katonatisztek fizetésének emelése dolgában.

Muzsa Gyula: Főlemeljük!

Sümei Vilmos: Nem emeljük fel!

Hédervári Lehel: Emelünk vagy nem emelünk fel? (Derűség.)

A Ház az interpellációra háromnegyed két órakor tért át.

Hammersberg László a pénzügyi bizottság nevében a 2. osztályu kereseti adóról és tőkeamatadóról, Szmeccsányi György a központi statisztikai hivatal 1908. évi munkarendjéről, Zakariás János a kervevényi bizottság nevében a kervevények 46. sorjegyzékéről referált.

Az erdélyi birtokrendezés.

Sümei Vilmos: Szól a javaslat előzményeiről, a székely népgyűlésekről és a képviselőházhoz intézett feliratokról, melyekben a székely nép sürgette a tagosítás rendezésének ügyét. Kiemeli, hogy a javaslat létrehozásában nagy érdeme van Sebess Dénesnek. A javaslatot nem tartja tökéletesnek, de sok helyes dolgot talált benne. A legtöbb székely csalad pusztulását a rossz telekkönyvek okozták. Nagy hibának tartja a tagosításnál a közlegelők elvonását. A mérnöki teendőket kontárok, sokszor üzérek végzik. Helyesnek találja egy külön birtokrendezési bíróság felállítását.

Sümei Vilmos beszédét nagy tetszéssel és igen rokonszenvenesen fogadta a Ház.

Hinleder Ernő: Kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Ez a javaslat nem tartozik a kormány iránt való bizalomhoz. Főleg az aránykulcs, megengedhetőség, becsülés, osztályozás, a mérnökök, a tisztii ügyész be-

avatkozási joga, a földmértkre vonatkozó kérdésekkel kíván foglalkozni. Az urbéri alkotmány tekintetében a székely székelyek sokszor igazságtalanul hátrányokat szenvednek. A javaslatot nem volna szabad visszaható erővel felruházni. A parlament nem koozhat el jogokat. Helytelen, hogy a tagosítás megengedését miniszteri koncesszó tárgyává teszik. Ezt kortescélokra használják fel, pedig jöhetnek gazdaságilag kormányok is. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt tizenegy órakor gróf Desseffy Aurél elnöklésével ülést tartott, melyen igen kevés főrend jelent meg. Több elnöki előterjesztés után, melyek a miniszterelnöknek néhány törvényjavaslat szentesítését magában foglaló átírataira vonatkoznak, a főrendek hozzászólás nélkül elfogadták az ujoncjavaslatokat. Az ülés ezzel negyed tizenkét órakor befejeződött.

A katonatisztek fizetésemelése.

A magyar delegáció ülése.

Bécs, január 30.

A közösgyi költségek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor folytatja a közös hadügyi költségvetés tárgyalását. — Az ülés csak fél 11 óra tájban nyílt meg, addig ugyanis a delegáció függetlenségi párti tagjai tanácskozást tartotak.

Elsőnek Miklós Odön szólalt fel, aki a budget reai ásanak kérdését hozta szóba. — Szóló már 1901-ben, úgy is, mint a zárszámadási bizottság előadója, felhozta, hogy az 1870-ik évben tartott ankét megállapodásai nem elégítik ki a budget realitásának követelményeit, amennyiben az a kulcs, amellyel az egyes, főleg élelmezési és tápszerek átlagai ott beállítottak, már elévült, ennek korrekciója tehát feltétlenül keresztülvendő. Mivel azonban ez nem a hadügyminisztériumhoz tartozik, hanem csak a földmívelésügyi minisztériumok által egybehívandó ankét utján létesülhet, már akkor kérte, hogy ilyen ankétet összehívjanak. Ez nem történt meg. Ujbban is figyelmébe ajánlja tehát az illetékes tényezőknek ezt az eszmét és kéri, hogy ez év június havában, amikor leginkább érnek rá a hivatottak, tartassék meg ilyen ankét.

Hogy mekkora jelentősége van az okosan keresztülvitt bevasárlási módszernek, ezt

kifejtette már a delegáció 1904. évi egyik plenáris ülésében tartott beszédében, amelyben konstatalja, hogy a beszerzési mód helyesbitésével öt évre számított átlag alapján évenként 1,700,000 koronát takarítottak meg. Ami a tisztii fizetések dolgának felvetett kérdését illeti, szóló nézete az, hogy az ily természetű kérdések, amelyek főleg pénzügyi konzekvenciával járnak, első sorban kizárólag a törvényhozás előtt felelős kormányokat illetik és ezeknek kezdeményezésétől és kölcsönös, valamint a belügyminiszterrel való közös megegyezésétől függ e kérdések helyes megoldása. Szóló ezt a kérdést szintén humanitárius szempontból nézi.

— Nem volnánk — ugymond — az előrelátás nagyobb hiányával vádolhatók, mint akkor, ha e kérdés elől mereven elzárkózunk és az elégtelenség fullánkjaikat vinnők be ez által a tisztikarba, amely a keserőségig fokozódhat nek és közveve az egész hadsereget demoralizálná. Ily érzésektől áthatott tisztii karban a magasabb szempontokat, amelyek szolgáltatásra hivatva van, ébrentartani teljes lehetlenség. Egyénileg nem zárkozhatik el tehát e kérdésnek majdani tárgyalása elől, azonban felkéri a kormányt, hogy ezt alkalmas időben, kellőleg előkészített módon hozza konkrét formában a delegáció elé.

A hadügyi költségvetést elfogadja.

Sághy Gyula főleg a tisztii fizetések kérdéséről kívánt szólni, előterjeszkedik azonban néhány részlekkérdésre is. Az albizottság legtöbb tagja elisméri, hogy a katonatisztek helyzete súlyos és fizetésük csekély, különösen tekintetbe véve azt a sok levonást, amelynek megtörténte után a fizetésből alig marad valami. Tény az is, hogy a polgári tisztviselők fizetését kisebb mértékben gróf Tisza István miniszterelnöksége alatt, nagyobb mértékben pedig mostan emelték. A hajlandóság, a rokonszenv e kérdés megoldása iránt tehát megvan, de számolni kell azzal, hogy ezt a katonaság iránti rokonszenvet nagyban csökkenti a katonai sajtó sok indokolatlan támadása és az a tény, hogy több könnyen megoldható kérdésben nem tapasztalható az a közeledés, amely nagyban hozzájárulna a rokonszenv fokozásához. Okolicsányi László határozati javaslatának első részét, amely egyszerű elbeszélése a hadügyminiszter fel fogásának, változatlanul elfogadja.

A vármegyeház új palotája.

Együtt lesz-e a pénzügyi palotával?

A minisztérium halogatása.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) Régen megindult már Hajdúvármegyében az a mozgalom, amelynek célja egy új megyeház-palotának a létesítése. A mostani megyeháza épülete ugyanis minden tekintetben alkalmatlannak bizonyult. A régi, kopott egyemeletes sárga épület már külsejénél fogva sem méltó arra, hogy Hajdúvármegyének székházául szolgáljon.

Emellett azonban sokkal nagyobb baj az, hogy kényelmetlen és szűk az épület a vármegyei hivatalok számára. A tisztviselőkre és hivatalnokokra nézve pedig valóságilag átok, hogy egyik helyiség egészségtelenebb a másiknál.

Ezek a körülmények indították a vármegye közönségét arra, hogy mozgalmat indítson egy új, modern megyeház-palota felépítése ügyében. A vármegyei törvényhatóság egyik múlt évi közgyűlésén foglalkozott a dologgal és akkor határozatilag ki mondta, hogy a megye székházának új palotát épít.

gát. Több volt ottan a fény, mint csillagos estén fönn a magas égen. Tükörből voltak a nagyterem falai s szólt a zene bene; keringtek a párok.

Soha se látott még szebb lányokat egy rakáson, mint itt, drága ruhák volak rajtuk, tele ezüst fennyel, aranyos csipkéekkel.

És ebben a fényes teremben, a nagy sokaságban ő volt a legszebb, a legaranyosabb.

Mikor belépett, minden szem ráfordult. A zene elhallgatott s jól esett a lelkének, mikor a teremben végigsuhant a csodálkozás moraja:

— Ah! milyen isteni!

A terem felső végére vezették, ahol bíborbársonyból készült emelvény volt számára kijelölve. Hallotta, mint suttogták körülötte:

— A bálkirálynő!

Jöttek aztán érte gyönyörű legények, vitték tüzes táncba édes keringőre. És ő táncolt hosszan, nagyon nagyon sokat s amikor ő táncolt, megálltak a párok, hogy csak őt bámulják.

De legszivesebben táncolt egy szőke, magas fiúval, aki kivált a többi fiatal emberek közül elegáns tartásával, nagyuri modorával. Hallotta is, amint suttogták a többiek, mikor vele táncolt:

— Karneval herceg.

És a herceg nagyon kedves ember volt, olyan, aminőt álmaiban fésített eléje rajongó képzelete. Oyan, aminővel megelégedhetett volna egy királykisasszony is.

Suttogott a fülébe édes bókokat, beszélt neki őök — igaz szerelemről, amely a lányka látására szívébe lopta magát.

A lányka nem tudta mit érez: sohasem keltek még szívében olyan édes érzelmek, — mint mikor az ifjú neki szerelemről beszélt, boldog szerelemről.

Egyszer aztán, mikor érezte már, hogy az ifjú egészen, a herceg átkarolta a derekát s tüzes csók csattant el az ajkán...

A lányka fölbredt s oda volt az álom.

Könyvek gyűltek a szemébe és sirt, sirt keservesen az elveszett, a tovatűnt boldogság fölött.

Ne sirt szép lányka; lásd ilyen az élet — csupa merő próza. Eltűnik az álom, elszáll a mámor s az a sok fény, az a pompa, ami így tarsang alkalmával úgy meglepi a szívet, mind-mind hazugság.

De azért ne ess kétségbe; oljön a te herceged is, csak ne a bálterem illatos levegőjében keresd; ott nem akadhatasz rá.

Kérdezd meg a szíved, ugye az is mondja?

A megyeház felépítése azonban kombinációba jött a pénzügyi palota tervével. A belügyminisztériumban ugyanis ezt az ügyet a pénzügyminisztériummal együttesen akarták megoldani, még pedig úgy, hogy egy impozáns, méretű palotát építenek, amelyben helyt foglalna a megye székháza és a pénzügyi palota is. Az ügy azóta a belügyminisztériumban fekszik, anélkül, hogy valamely irányban döntöttek volna, nevezetesen, hogy a megyeháza együtt lesze-e a pénzügyi palotával, vagy sem.

A kérdést azonban a vármegye közönsége sürgősen meg akarja oldani és a legközelebbi vármegyei közgyűlés újra foglalkozni fog a megyeház-palota ügyével.

Tilos a kivándorlás.

A kanadai kormány intézkedése.

A belügyminiszter rendelete.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) A múlt esztendőben kiütött pénz-krisisnek egyik fontos következménye a többek között az lett, hogy Amerika gazdasági életének működése tetemesen meggyöngült, miáltal a feleslegessé vált munkaerőt Amerika kivetette magából. Tizezerszámra maradtak a munkások kenyér nélkül és pedig első sorban az idegen munkások, akik a reájok várakozó nagy nyomorúság elől siettek visszavándorolni hazájokba.

Ez a gazdasági válság más irányban is éreztette hatását, nevezetesen azon európai államokban, melyekben eddig intenzívebb volt a kivándorlás Amerikába. A kedvezőtlen amerikai gazdasági viszonyok ugyanis jó időre elvették a kivándorlásra hajlandó nép rétegnek kivándorlási kedvét, ami az utóbbi hónapok kivándorlási statisztikája igazol, mely a kivándorlás tetemes csökkenéséről számol be.

Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a kivándorlás egyáltalában megszűnt volna, mert ha kisebb mértékben is, még mindig tart. Már pedig Amerika jelenlegi ökonómiai viszonyai olyanok, hogy kívánatos volna az Amerikába való beözönlés megállítására, mert még a benszüllött munkások sem tudnak mind munkát kapni, nemhogy az idegeneket lennének képesek eltartani.

A bevándorlás megállítására már meg is kezdődtek a törvényes intézkedések. Megkezdte Kanada, melynek kormánya törvényhozásilag megtiltotta a bevándorlást. Erről az intézkedésről a magyar-osztrák monarchia montreali főkonzula értesítette sürgőnyileg Andrássy Gyula gróf belügyminisztert.

A belügyminiszter viszont rendeletet intézett az ország összes törvényhatóságaihoz, melyben megtiltotta a Kanadába való kivándorlást.

A rendelet tegnap érkezett meg Kovács József polgármesterhez, aki közhírré fogja tenni a belügyminiszter rendeletét.

Igy hát a mai naptól kezdve utlevelet Kanadába senki ember fiának nem adnak ki, mivel a kanadai hatóságok úgy sem engednék partra szállni a kivándorlókat.

Országos gazdaság birkozó-verseny.

A versenyek eredménye.

január 30.

Vasárnap, 26-án gazdaságaink sikerült birkozó és súlyemelő versenyt rendeztek, melyen képviseltették magukat a kassai, keszthelyi, kolozsvári gazdasági akadémia. Mijeink dícsőregeesen megállták helyüket, ami kitűnik az eredményből.

Könyű súlyuak (70 kg. alul) csoportjában.

Győztes lett: I. Nováky Ferenc Kassa.
II. Törökfalvi Lajos Debrecen.
III. Gothard János Kolozsvár.
IV. Taxner Ernő Keszthely.
8 induló.

Közép súlyuak (70 kg. felül) csoportjában.

Győztes lett: I. Horváth Aladár Debrecen.
II. Cziuk Sándor
III. Moni Andor Kolozsvár.
IV. Györfy László Keszthely.
6 induló.

Súlyemelés.

Győztes lett: I. Moni Andor Kolozsvár.
II. Cziuk Sándor Debrecen.
III. Gothard János Kolozsvár.
IV. Takács László Keszthely.
8 induló.

A verseny védnöke Sztankovics János akad. igazgató volt, ki a sport és ifjuság testi nevelésének lelkes embere. Verseny után kedélyes vacsorára gyűttek össze a Dréherben, hol megkötötték a barátságot és fogadást tettek, hogy e verseny évenkénti felújítása által a magyar gazdákra nagyon fontos szövetkezést előmozdíják.

Megszökött debreceni közhonvéd.

A rossz bánásmód miatt.

A csendőrök elfogták.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) Katonák dolgaról szól ez a krónika. A magyar honvédség, a debreceni honvéd gyalogezred egyik közlegénye megszökött a Péterfia-utcai laktanyából. Szökésének az az oka, hogy túl szigorúan bántak vele. Szökését talán még észre sem vették, amikor a debreceni csendőrség, egyik járőre Mikepércs község határában elfogta.

A szökött honvéd esetéről a következő tudósítást adjuk:

A múlt évi fősorozás alkalmával vették be katonának Bonár Gergely parasztleányt. Sorsa úgy hozta magával, hogy nem a közös hadsereghez, hanem a magyar honvédséghez osztották be. A sorozás után vígan kurjongatva vonult végig ujong társaival Debrecen utcáin ő is.

Ittak, nótáztak vígan s egymást biztatták, egymással hitették el, hogy szép a katona élet. Az októberi bevonulás előtt megismételték a sorozás utáni dárídót s akkor már a civil életől vettek 3 hosszú évre búcsút.

Az ujjoncok között a legvidámabb volt Bonár Gergely. Bátor szívvel vette magára a vörös hajtókás, zsinóros, honvéd egyenruhát s nem félt csöppet sem a katona élettől. De rövid pár nap alatt, — a kiképzés első napjai után, — ő lett a legszomorubb a legények között. A fegyvert, a borjút nehéznek találta és úgy érezte, hogy nem bírja a közkatona nehéz életét sokáig elviselhetni.

De megemberelte magát és türt. Türt, szenvedet hónapokig s nem szólt, nem panaszkodott keserves sorsa miatt senkinek. Az erős, tul-

szigoru katonai fegyelmet azonban, — bármint igyekezett is, — nem bírta elviselni. Tegnap aztán végképp megunta a dolgot, nem törődött már a következményekkel, nem bánta, bármi is fog történni, — megszökött.

Kimenője volt. Este 9 órakor kellett volna a kaszárnyába visszamennie, de nem tette. Pénze nem volt s így gyalogszerrel indult hazafelé. A falujába vezető utat azonban nem ismerte s így csak vaktában indult neki a világnak. El, kiment Debrecenből s reggelre Mikepércs határába érkezett. Egyszer aztán észrevette, hogy egy csendőrajárőr tart feléje.

Rossz volt a lelkiismerete, szökött katona volt s így azt hitte, hogy a csendőrök őt keresik. Reszketett a félelemtől s annyira meg volt ijedve, hogy még elszaladni sem volt képes. Hanem az oldalfegyverét hamarosan eldobta magától.

Mikor aztán a csendőrök megkérdezték tőle, hogy mi járatban van, azt mondta, hogy gyakorlaton voltak tegnap errefelé, hogy elvesztette akkor az oldalfegyverét s ma reggel a kaszárnyából ideküldték, hogy keresse meg azt.

A csendőrök persze nem hitték el a honvéd meséjét s vallatóra fogták. Kérdezték, faggatták s Bonár Gergely hamarosan be is vallotta, hogy biz ő megszökött s hogy az oldalfegyverét eldobta magától. A csendőrök megkeresték az oldalfegyvert, elfogták a szökevényt s behozták Debrecenbe. Itt átadták a hadbírósnak s bizony a kis kirándulásáért keservesen kell majd megbűnhődnie.

A kenyér halottjai.

Öngyilkos tanítónő.

A kereskedő tragédiája.

— január 31.

(Fővárosi tudósítónktól.) A rendőrséget ma egy esomé apró dráma foglalkoztatja, amelyek között van titokzatos is.

Lantos Géza 38 éves, nőlen kereskedő, akinek Óbudán volt kis üzlete, még e hó 19-én elment hazulról, Lajos-utca 175. szám alatti lakásáról.

Amikor eltávozott, nem szólt semmit, de már napok óta buskomor volt, mert üzlete pangott és február elsején a házbért sem tudta volna megfizetni. De ennek nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot.

Lantos nem jött vissza és hozzátartozói csak napokkal később jelentették be a rendőrségnek, hogy eltűnt és valószínűleg öngyilkosságot követett el.

A Lévy rendőrkapitány által megindított vizsgálat kiderítette, hogy január 19-én este fel 7 órakor a Margithid budai oldaláról egy ismeret en férfi a Dunába ugrott s nyomtalanul eltűnt.

A Dunát akkor jég borította és az öngyilkos a jég alá merült, de kalapja fennmaradt egy jégtáblán. Ezt a kalapot kifogták és Lantos több ismerőse felismerte benne Lantos kalapját.

Az öngyilkos kereskedő hozzátartozói most száz korona jutalmat ígérnek annak, aki a hullát kifogja.

Máday Irén 23 éves, szatmári születésű, református végzett tanítónő, vidékről jött Budapestre, hogy valami keresetet és ez-

zel megélhetést biztosítson magának, mert dacára annak, hogy kitűnően végezte iskoláit és a képezdét, kinevezést kapni nem tudott.

Rokonaihoz szállt a Boráros-tér 2. sz. alá, napokon át azon fáradozott, hogy valami megfelelő állást kapjon, de sikertelenül.

E hó 19-én délben elment lakásáról és azóta nem tért vissza.

Ugyanazon napon délután 2 órakor az újpesti rakpartról a Viktória malom irányában egy fiatal nő a Dunába ugrott és a jégtáblák alatt eltűnt.

A rendőrség most azt hiszi, hogy az öngyilkos nő azonos Máday Irénnel.

Hazardjátékok Debreczenben.

Lefoglalt makaóbank.

Kártyások a rendőrségen.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt éj folyamán a rendőrség egy makaóbankot foglalt le. Az egyik éjjeli kávéházban játszották akkor ezt a hazardjátékot. Vigan járta a kártya. A bankár osztott, a pointeurök tették a téteket. És nem sejtette senki sem, hogy az egyik pillanatban betoppannak a rendőrség emberei. Eppen ki voltak osztva a kártyák, be voltak téve a tétek, amikor megjelent a kártyaszobában az ügyeletes rendőrfogalmazó.

— A törvény nevében lefoglalom! s amint mondta, rátette kezét a pénzre és a kiosztott kártyákra. A játékosok feltalálták magukat. Pillanat alatt eltűnt a csomag kártya ki nem osztott része és a játékosok előtt levő papírpénzek. Idejekorán eldugták azokat.

De már későn volt. A bankban levő ezüst pénz és 7 darab francia makaó kártya, a fogalmazó kezei közt voltak. És ez a corpus delicti pár perc múlva a bűnügyi osztályon volt. Felírták a játékosok neveit s úgy őket, mint a kávéház tulajdonosát meg fogják büntetni.

Mi most nem akarjuk a neveket nyilvánosságra hozni. Nem akarjuk azért, mert a játékosok, a kávéás tisztességes emberek egyébként s tudjuk, hogy neveik publikálásával keserűen lennének büntetve szenvedélyükért.

Most megbünteti őket a rendőrség s ha ismét hazardjátékon érik őket, a súlyosabb büntetésen kívül, neveik a lapok útján a nyilvánosság elé fognak kerülni. S aztán nem ez az egyedüli eset, amelyről a rendőrség tud. Nagyon sok olyan kávéház, vendéglő van Debreczenben, ahol állandóan, napoként játszik a különféle hazardjátékokat.

Ferbli, huszonegyes, táts, makaó, bakkarat járja itt is, ott is. Tudja a rendőrség jól, hogy hol s csak alkalomra vár, hogy a játékosokat tetten érje. S ez az alkalom nem is fog soká kélni, nem is késhetik. Mert igazán elszomorító jelenség, hogy annyi pénz cserél gazdát a kártya révén.

Sok egzisztenciát tett már tönkre a kártyaszendevély, sok bűnnek volt már okozója a kártya. Nem a krajcáros alsós és az ehez hasonló szoidabb játékok, hanem a hazardjátékok. És dacára ennek, rengeteg itt Debreczenben is azoknak a száma, akik csupán könnyű pénzszerzési forrásnak tekintik a hazardjátékokat.

De ha azok az emberek nem tudnak uralkodni szenvedélyükön, majd lehüti őket a rendőrség büntető ítélete.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungári épület, földszinta 2 ajtó.

Színház.

MŰSOR:

Pénteken: Varázskeringő operette „A” bérletben.

Szombaton: Acélkirály színmű újdonság „B” bérletben.

Vasárnap délután: Nők az alkotmányban vigjáték bérletszünet.

Vasárnap este: Acélkirály színmű bérletszünet.

* **Varázskeringő.** Ma lesz kilencedik előadása a Varázskeringőnek s kilátás van rá, hogy mielőbb megéri nálunk is a huszonötödik előadását, mert a közönség nap-nap után élénk érdeklődést mutat a kellemes zenéjü operette iránt.

* **Acélkirály.** Szombaton lesz bemutatkozó előadása nálunk Sütro Alfréd 4 felvonásos színművének, amely a fővárost bemutatója alkalmával egyszerre meghódította a sajtót és közönséget. A darab első rangú szereposztásban kerül előadásra. Főbb szereplők: Hahnel Aranka, Báthory Mária, László Aranka, Ternyey, Szakács, Bérczy, Békés stb. adják. A darab meséje a következő:

Első felvonás. Muriel, Glayde John felesége Parisban mulat, amíg férje Newyorkban küzdi le üzleti ellenfeleit és mint valószínű acélkirály milliókat szerez. Az asszony nem éri be azzal, hogy férje elhalmozza minden földi jóval és Johntól távol veszedelmes flirtbe kezd Lerode Trevor festővel, aki az ő képét festi és aki mindig ott van, amikor Muriel az ő rendez társaságával mulat. Ennek a franko-amerikai társaságnak tagjai többek közt Castagnary hercegnő, Collingham hírlapíró, Branley Christopher és mások, akikkel éppen lakomázik Muriel, amikor váratlanul megjelenik a férje. Lerode anyja ugyanis azt szeretné, ha a fia egy gazdag kisasszonyt venne feleségül és féltve fiát Murieltől, megsürgönyzi Glaydenek, hogy férje becsületét veszély fenyegeti. John meg is jelenik. Nem kutatja, meddig ment a felesége. Bizik Murielben és még önmagának tesz szemrehányást, hogy az asszonyt elhanyagolta. Mindent meg akar tenni, hogy ismét visszahódítsa az asszonyt, aki egykor annyira szerette.

Második felvonás. Glayde végezni akar Lerode-dal és kijelenti, hogy nem engedi a felesége képét folytatni. Muriel, aki félti Lerodeot, szenvedélyesen ragaszkodik imádójához és jeleníti, hogy nem mond le róla. Forró csókjukat ajtócsattanás zavarja meg. Bizonyos, hogy valaki megleste őket. De ki? Kitérnek, hogy Shurmur Michael, Glayde bizalmas komornyikja lett a titok tudójává és ő hű ember, figyelemzeti is gazdáját. Glayde éppen egy reája és vagyonára nézve rettenetes fontosságú ügy megoldása előtt van. Sürgönyöznie kell New-Yorkba és vérző szívvel igyekezik magán erőt venni, hogy diktálja a távirat szövegét.

Harmadik felvonás. Férj és feleség szemben állanak egymással. Glayde elmondja, hogy mindent tud. Muriel kétségbeesetten tagadja a történeteket. Szegény Glayde hisz az asszonynak, gyöngéden magához vonja. Ismét bizik Muriel szavában. De ekkor Shurmur azzal a hírrel jön, hogy Muriel — hozzá, a kedvességhez sietett.

Negyedik felvonás. Glayde együttéri Murielt Lerode-dal. Nagylelkűen lemond a bosszúról, de az asszonyról sem akar tudni és gyönyörű jelenetben otthagyja Murielt a fiatal emberrel.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai fényes új műsora.

1. A leggyorsabb vízi járművek. (Látványos.)
2. Egy bohóc kötelességtudása. (Dráma.)
3. A masamód leány álma. (Bohózat.)
4. Az őrnagy ur utazása!... (Látványos.)
5. A spanyol gitáros. (Színes tánc.)
6. Kis kénnyeseprő fiúk. (Dráma.)
7. A tavasz tündörbője. (Színes kép.)
8. Sevillai új bikaviadal. (Látványos.)
9. Tündérország a tenger alatt. (Gyönyörűen színezett,

nagy látványosság.) Műsorváltozás fentartva. Előadások délután 4-től este 10-ig óránként. Helyarák mint rendesen. Holnap szombaton új műsor. Nagy akadályverseny Epsomban. Eredeti helyszíni fölvétel.

Tündérország a tenger alatt bemutatója óriási sikerrel. Valóban gratulálnunk kell az Uránus agilis-igazgatóságának az ötletes műsor összeállításáért. A tegnapi előadások mindenike, de különösen az estiek zsúfolt ház és a közönség legnagyobb tetszés nyilvánításával végződtek. Valóban páratlan jó műsört mutattak be a Kiss Béla pompás „Tell Vilmos” opera ária nyitánya után, melyet a közönség zajos tapssal honorált. Ezután következett a szébbnél-szebb és színes képekből összeállított műsor, melynek fénypontja a „Tündérország a tenger alatt” című mesés színes nagy látványosság volt. A mérhetetlen Óceán csodás világát mutatja be, az a remek mozgó fénykép, melyet a többi gyönyörű műsorról ma mutatnak be utóljára d. u. 4-től este 10 óráig óránként. Holnap ismét kitűnő új műsor lesz.

A csütörtöki felolvasó-esték második ciklusa.

Az első hangverseny.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) A róm. kath. főgimnázium diszterme az új ciklusban is szívesen fog bizonyulni a nemesen szórakozni vagyó s egyuttal az emberbaráti könyörület munkáját is elősegítő közönségnek.

A tegnapi nagyszerű és jókedvű tetszészajtól hangos est lefolyása a következő volt:

Chopin két gyönyörű szerzeményét (Nocturne, Valse) interpretálta mesterien biztos játékkal Tatay Zoltán zongoraművész. Kár, hogy a pompás pianissimók s a finom árnyalatok a későn jövő helykereső zajában szinte elvesztek. Ilyen remek játék mindenestre nagyobb figyelmet érdemelne. A közönség halás, meleg tapssal jutalmazta a fiatal művészt.

Ezután csebi Pogány Kornél, főreáliskolai tanár olvasott fel a Nőkről a nőknek egy szellemes, gyakori derüt keltő és mélyebb tanulságokat is magában rejtő csevegést. Különösen a magyar nők lelkes festése keltett zúgó tapsvihart.

Városunkban a tárogatóművészet egyik legzivesebben hallgatott fiatal művésze, Szemes Miklós lépett fel ezután az emelvényre, hogy Czinka Panna édes-bus dalaival fogja meg a sziveket és csaljon a szemekbe könyeket, ami az ő előadásánál már megszokott dolog. A szünni alig akaró tapsra és éljenzésre meg néhány kedves, kuruckorbelti és újabb nótával ragadta újabb és újabb lelkesedésre a közönséget.

Ezután Takács Gabi urhölgy két, bájos opera áriát énekelt el gyönyörűen fejlett, szédítő hangterjedelmű, ezüstcsengésű soprán hangon, melyet Mártonfalvy György karmester művészien finom zongorakísérete teljes szépségében kiemelt és érvényre is juttatott. A rokonszenves, tüntető tapsviharra a kedvesen meglepett művész nő saját szerzeményü dalait énekelte el nem kisebb hatással.

Majd Fényes Jenő olvasta föl saját szerzette költeményeit, melyeknek forma szépsége és gondolat gazdagsága, valamint finom ötletessége nagy tetszésre, elismerő tapsra talált.

Végül Kiss Béla lépett föl kedvelt zenekarával, hogy egy elmaradt számot pótoljon. A „Tell Vilmos opera” nyitányát játszotta el a zenekar kotta nélkül, nagy biztossággal és helyenkint hatalmas erővel. Szinte pattogtak a hurok, döngött a kis emelvény, mikor a vihar és rohamfugákat rárántották. Majd azt képzeltek, hogy újra a nagy együttes zenekart halljuk a nagy színpadról százhusz népzenező hangszeréről. A terem kisebb méretei és pompás akusztikája teljessé tették az illuziót. A közönség még a befejezés előtt viharosan, tüntető tapsolt és semmi kedvet sem mutatva a tá-

vozásra, ráadást követelt. Az udvarias zenekar néhány kedves hallgató dallal hálálta meg közönsége tüntető lekesedését.

Hirek.

A „Debreczeni” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lóposó-folyosóján. Telefon 412 ...

A Mérnök-Egylet felolvasása.

Tanulságos előadás.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Mérnök és Építész-Egylet debreceni osztálya tegnap tartotta meg első felolvasó-ülését. — Fischer Mór budapesti gépészmérnök „Az angol munkásjóléti intézményekről” magas színvonalon álló szabad előadást tartott. A tárgy közérdekű volta igen nagyszámu, előkelő hölgy és férfi hallgatóságot vonzott az előadás meghallgatására. Ott láttuk Kovács József polgármestert, Király Gyula gazdasági tanácsost, a helyi gyártelepek vezetőit és az ipar- és kereskedelmi kamara kiküldöttjét s. b.

Az előadó először ismertette a vasárnapi ligát, az angol egyetemet és az angol egyetemi ifjak mozgalmát, melyek célja a munkások továbbképzése. Az oxfordi, cambridgei és londoni egyetemek a munkások részére rendezett rendszeres előadásokkal elérték azt, hogy ma az angol munkásság képzettség tekintetében első helyen áll.

A vetített képek bemutatták mindeme jóléti intézményeket, melyeket Cadburg gyáros Bounvilleben és a Levei testvérek Port-Sunlight-ban munkásaik részére létesítettek. A gyárak és azokat körülvevő munkáslakóházak az angoloknak is mintául szolgálnak s valóban megérdemlik a „modell-factory” (minta-gyár) elnevezést.

Az angol munkásjóléti intézmények ismertetése után képeket láttuk az északi főműhely munkásai között létesült egyleteket s végül az ország határain túl is elismert kiváló díósgyári munkásjóléti intézményeket.

Az élvezetes előadás tanulságos volta általános tetszéssel találkozott és a közönség azzal az őszinte óhajjal távozott, vajha hazánkban is így állnának már a munkásjóléti intézmények és általában a munkásviszonyok.

Hol vannak a lovak?

— A pej, a sárga.

Száz korona egy pár loért.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) Becsaptak egy kabai lakost. Elcsalták két jó lovat, de a kialakított 500 koronából csak 100 koronát adtak neki a lovakért.

Két lóköltő furfangosan ügyes szavai birták rá az egyébként óvatos gazdát arra, hogy a lovakat odaadja nekik. Aztán, mikor a lovak már a két ipse szekerei elé voltak fogva, úgy eltűntek, mintha sohasem látták volna a lovak becsületes gazdáját.

Tudósítónk a következő részletes tudósításban számol be ez ügyről.

A nagyváradi vásárra hajtotta két lovat Pósalaki Lajos kabai gazdálkodó. Fogytán volt már a takarmány s bizony nem volt már mivel etetni a két jószágot. A vásáron aztán két atyafi elkezdett alkudni a két lóra. Hosszas alkudozás, bizonykodás után meg-egyeztek 500 koronában.

A marhalevél kiállításakor az egyik, a melyik a világos pej lovat vette meg, Balogh Bálintnak, a másik, a sárga új gazdája Szabó Lajosnak mondta magát.

A két vevő úgy mondta, hogy nagy-kátai lakosok s oda is viszik a lovakat. A

fizetésnél azonban csupán 100 koronát fizettek ki a lovak vételárából s azt mondták, hogy a hátralévő 400 koronát postán fogják Pósalaki címére megküldeni.

A gazda hitt a két jómadár ígérétében. Eltette hát a kapott 100 koronát s nyugodtan hazament Kabára. S aztán várt. Várt két napig, várt egy hétig. De a pénz csak nem akart megérkezni. A gazda pedig árverés előtt is állott s így a pénzére nagy szüksége volt. Elment hát a község házára s megkérte a községi irnokot, hogy szólítsa fel levélben két vevőjét a pénz elküldésére.

A levelet ő maga tette postára s várta a választ. Harmadnapra jött is két levél, de amikor a gazda megkapta azokat, majd elájult. A levelek a saját levelei voltak s rajtuk az ismerős cédula:

— Cimzett ismeretlen.

Rosszat sejtett. Elutazott Nagykátára, hogy személyesen keresse fel adósait. De ott nagy meglepetés várt reá. Nem ismerték ott sem Balogh Bálintot, sem Szabó Lajost, sohasem látták őket, annál kevésbé a lovakat.

Hamar megtudta így Pósalaki, hogy a két lóköltő csuful becsapta. A gazda nagy bujában felült a vonatra, eljött Debrecenbe s itt elpanaszolta ügyét az ügyésznek. Az ügyesség pedig nyomban megindította az eljárást a két, eddig még ismeretlen csaló ellen.

— Elmaradt tanácsülés. A tanácsnak a szokásos esütörtöki tanácsulése tegnap elmaradt. Az elmaradt ülés helyett szombaton tart a tanács ülést.

Az új Booskay kép megvétele.

Lapunk tegnapi számában felhivtuk a közönség figyelmét sóváradi Kovács Vilmos festőművészre, akinek szép Booskay képe a Varga-féle kirakatban látható. A pompás festmény megragadta Kovács Gyula alispán figyelmét is, aki felhívást intézett Dorog, Hadház és Vámosperes hajduközségek közönségéhez, hogy szerezzék meg a szép Booskay képet. A másik három hajduvárosnak, Böszörménynek, Nánásnak és Szoboszlónak ugyanis már van Booskay képe. Reméljük, hogy az alispán nemes intencióju felhívásának meg lesz a kellő eredménye

— Beteg tanácsnokok. A városi magisztrátus két szimpatikus, népszerű tagja, Oláh Károly és Körner Adolf tanácsnokok — mint sajnálattal értesülünk — influenzában megbetegedtek, minek következtében egyideig nem hagyhatják el az ágyat.

— Jegyzőválasztás Balmazújvároson. A üresedésbe jutott balmazújvárosi jegyző állás betöltése végett tegnap tartott meg közgyűlés a központi főszolgabíró elnöklété alatt. Több pályázó közül Kovács Dezső, rákospalotai segédjegyzőt választották meg nagy szótöbbséggel. Az ujonnan megválasztott a napokban fogja elfoglalni hivatalát.

— A szerb kereskedelmi szerződés. A magyar-osztrák és szerb kormány megbízottai között folytatott kereskedelmi szerződés tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy a legközelebbi napokban a kereskedelmi szerződés elkészül. A megállapodás oly alapon jött létre, hogy Szerbia lemondott az élő állatkivitelről Magyarországra és Ausztriába, de ennek ellenében szabad lesz Szerbiának évente körülbelül 35 ezer marhát és 70 ezer darab sertést vágott állapotban behozni. Ennek következtében az oly sokáig vita tárgyát képező állategészségügyi egyezmény feleslegessé vált. Szerbia lényegesen felemelte azoknak az ipareiknek a vámtételét, mely iparágak Szerbiában megvannak honosítva. A mostani tárgyalások folyamán több áruiknek autonóm vámtételét jelentékenyen mérsékeltek.

— Csege új orvosa. A megüresedett csegei orvosi állás betöltése céljából tegnap határozott a községi közgyűlés. A határozat értelmében dr. Herbolt Károly nyerte el a

községi orvosi állást, ki előzőleg a budapesti Szent János kórháznak volt segédorvosa.

— Kovács Laura felolvasónő, az ismert előadó művésznő ma a Svetits-intézet növendékei előtt, február hó 4-én pedig a Kollégium dísztermében előadást tart. Kovács Laura az egyetlen magyar recitátornő, akinek az ilyféle előadó művészet terén határozott érdemei vannak s tényleg érdemes a közönség érdeklődésére.

— A jogász- és tisztviselő-kör február 8-iki mulatságára nagyban folynak az előkészületek. A mintegy 150 tagból álló rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság az idei farsang legsikerültebb mulatsága legyen, különben e tekintetben kellő garanciát nyújt a bál elnöke és rendező bizottságának névsora, melyben városunk intelligenciája teljes számban képviselve van. Mint az előjelek mutatják, a mulatság nagyon sikerült lesz. Ugy a város, mint a vidék intelligenciájának legnagyobb része megígérte részvételét. A páholyok legnagyobb része már előjegyeztetett, előjegyzések a rendező bizottság elnökénél, a kör helyiségében (Degenfeld-tér 2. szám) eszközölhetők.

— Meglopta a gazdáját. Juhász István Kazinczy-utcai lakatos mester szerszámjaiból több darabot ellopott. A gyanu Lucz Antal lakatos segédre irányult, akinél a rendőrség házkutatást tartott. A házkutatás alkalmával az összes hiányzó szerszámok megkerültek s a tolvaj segéd ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— A pénzpiacról. A bankkamatláb leszállítások egész sorozata kétségkívül igazolja a pénzviszonyok folytonos javulását. A belföldi pénzpiac helyzete eléggé kedvező, mindannak dacára, a magánkamatláb még mindig 4 és fél százalék körül mozog. A jegybank legutóbbi kimutatása már 116 millió korona adómentes bankjegytartalékot tüntet fel, amivel az ultimo alkalmával felmerülő igényeket a lehető legkönnyebben fogja kielégíthetni. Ha a januári ultimo nem fog különösebb meglepetésekkel járni, úgy el lehetünk reá készülvé, hogy a jegybank a hivatalos kamatlábat már február első napjaiban le fogja szállítani és pedig egy teljes százalékkal, 4 százalékra. A pénzpiac könnyebb helyzetét az is mutatja, hogy a tőkéket, melyeket a nagy feszültség idején a bankokban hagytak betétként kezelni magas kamatoztatás mellett, újabban ismét a járadék-piac felé fordul s ott keres elhelyezést a különféle fix kamatozású értékekben.

— Dr. Gálbory Sámuel, bór-bujakör és nemi betegségek szakorvosa (specialista) rendel délelőtt 9—11-ig, délután 2—3-ig. Degenfeld-tér 3. sz.

— Tegnapi halottak. A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Fehér István ref. 87 éves, Bagdacs Ferenc ref. 76 éves, Csomós Eszter 19 hónapos, Kass Margit ref. 3 éves, özvegy Molnár Péterné ref. 76 éves, Kiss Róza ref. 16 napos, özvegy Juhász Imréné ref. 76 éves.

Debreceni büntények.

Mi is az a szállásadás?

Megindult a tisztogatás.

— január 31.

(Saját tudósítónktól.) Ha Debrecenben valami nagyobb büntetett követnek el s a tettest a rendőrség nem tudja azonnal elfogni, első sorban is az ugynevezett szállásadásokon keresik a bűn elkövetőjét.

Es ez helyes eljárás is, mert a gonosztevőt e helyeken majdnem mindig megtalálják.

Hogy milyen egy ilyen szállásadás, azt, — aki nem látta, — elképzelni sem tudja. És leírni is bajos volna azt. Egy kis szoba, benne a földön 20 rothadó szalmazsák és egyéb semmi. A 20 szalmazsákon 25—30 ember, férfiak, nők, gyermekek vegyest töltik az éjszakát s fizetnek ezért a tulajdonosnak fejenként és naponként 20 fillért.

Lámpa nincs, sötét az egész odú. És a szállásadások lakói egytől egyig letört, kétes egzisztenciák. A kit csak a társadalom kidob magából, az minde helyen huzódik meg. Gorkij éjjeli menedékhelyét ha látjuk, el tudjuk képzelni egy debreceni szállásadás belső képét.

Ezen lehetetlen állapoton akart segíteni Végh Gyula rendőrfőkapitány, amikor megbizta Tóth detektív, hogy a szállásadásokat állandóan, éjjel-nappal egyaránt tartsa szemmel. És Tóth detektív alaposan hozzá is látott a munkához, a tisztogatáshoz. A hányszor csak ideje engedi, 1—2 közrendőr kíséretében meglepi a szállásadásokat s alapos vizsgálatot tart.

És e vizsgálatoknak mindig van eredménye. Se szeri se száma azoknak, akiket már bevitték a bűnügyi osztályra. S amikor ezeket a delikveneket vallatóra fogják, mindig rájuk bizonyul egy-két kisebb-nagyobb bűneset.

Jó, mondani nagyon jó rendőrségünk van. Ez volt még csak az egyetlen hely, a szállásadások büntanyái, ahol szabadon tanyázhatott a bűn. De a főkapitány rendelete immár meg fogja tisztogatni Debrecent ezektől a büntanyáktól is.

Görgei kilencven éves.

Látogatás a tábornoknál.

A megkövezéstől a koszorúig.

— január 31.

(Fővárosi tudósítónktól.) Friss egészségben, erőben érte meg Görgei Artur, a szabadságharc tábornoka életének 90-edik esztendejét. Megfihéredett ugyan, de meg nem hajlott, meg nem görbült. Nem hajlott meg sem a korszak alatt, sem a nyomasztó vád alatt, amely felszázadnál tovább terhelte vállait, hogy ugyanis ő okozta a magyar csapatok vesztét s hogyha ő nem lett volna, a magyar hadsereg okvetlenül legyőzi az osztrák és muszka armádiát, vagyis a legyőzhetetlen tulerőt. Azóta 59 esztendő viharzott el. Az országnak, a nemzeti egyetemének volt ideje, alkalmá és módja eszmélni. A történelmi távolság, mely bennünket a nagy időktől elválaszt, a történelmi kutatást és bírálatot is megérlelte s ma már sokan, talán a nemzet tulnyomórész tisztában van azzal, hogy a nemzetnek az 1849-ik évet követő gyászos időben áldozatra volt szüksége, akit okolni lehetett. A régi vádban nem sokan hisznek már, mely az öreg tábornokot terhelte.

Akár vannak még, akik hisznek benne, akár kevesen vannak, de kétségtelen, hogy Görgei Arthur hőiesen viselte a súlyos és nyomasztó vádat. Lelki éberségét, egyéniségének büszkeségét és önértékét nem törte meg semmi vád, semmi igazságtalanság. Lelkesen beszél most is a szabadságharerről; annak minden nagy és kis eseményeire emlékszik és megelevenednek előtte a nagy idők mozgalmái. A tudat, hogy ott állt akkor az idők róptében, hogy az egész világ cso-

dálta nemcsak vitézséget, de sztratégiai tudását és hadvezérségi zsenialitását, megedzette erejét és életének tudatos tartalmát adott.

Tudósítónk ma délelőtti látogatást tett a tábornoknál s látogatásáról az alábbiakban számolunk be:

Az Erzsébet-tér 2. számú házának 2-ik emelet 6. számú lakásában Görgei István közjegyzőnél, az öccsénél lakik az agg tábornok.

Kilencvenedik születésnapját családjának, rokonságának körében ünnepli a tábornok, aki Magyarország történetében oly nagy és oly sokféle módon értelmezett szerepet játszott.

Tudósítónk felkereste a tábornokot, születése napja alkalmával üdvözölte, amit az öreg ur nagyon szívesen fogadott.

— Nézzen körül, mondotta, elnyomnak a virágok. Azelőtt meg akartak kövezni, most virágokkal nyomnak agyon.

A hófehér hajú és szakállu öreg uron éppenséggel nem látszott meg a magas kor, egyenesen, katonásan tartja magát, kedélyhangulata derült és mosolyogva beszéli, hogy a világ minden részéből kapott üdvözléseket.

— Hiszen elég időm volt — mondja — arra, hogy ismerősöket, barátokat szerezzek és ezek ez alkalommal nem feledkeztek meg rólam. Istennek hála, a legjobb egészségben vagyok, semmi baj.

A tábornok házához már napok óta jönnek az üdvözlő táviratok, levelek, névjegyek. Halomszámra gyűltek, olyan sok érkezett, hogy el sem tudják a tábornok hozzátartozói mondani, ki mindenki üdvözölte az öreg urat kilencvenedik születése napjára.

Dániából, Finnországból, Svédországból, Angliából, Amerikából jöttek üdvözlések, a magyar közélet számos tagja felkereste szerencsekívánságokkal.

Gyönyörű megemlékezést küldött Kozma Andor, aki selyempárnán ezüst töviskoszorút küldött, amelyen babérlevelek futnak át, a koszoru aranyzalagján pedig ez a felírás olvasható:

Örök hervadhatatlan babér fonja át
A te vértanuságod töviskoszoruját.

Görgei Arthur tábornoknak Kozma Andor és családja.

A családtagok már tegnapelőtt és tegnap üdvözölték, mindkét alkalommal ebédet adott a tábornok, akit a nagy ünneplés semmit sem viselt meg.

A táviratok, levelek, üdvözlések egyre érkeznek, a család pedig boldog megelégedéssel veszi körül a pátriárkát, aki a szenvedett támadásokért, bántódásokért még életében megkapta az elégtételt. Akik valamikor elítélték, ma ott vannak az üdvözlők sorában és boldogok, hogy a tábornokot erőben, egészségben láthatják övéi körében.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, január 30. A képviselőház mai ülésének végén Mezőssy Béla államtitkár és Günther Antal miniszter reflektáltak a felszólalásokra, ami után általánosságban elfogadta a Ház a javaslatot.

A perzsi helyzet.

Tebrisz, január 29. Egyes összeütközések és nyílt fosztogatások még mindig napirenden vannak. A helytartó által terjesztett nyomtatott felhívások dacára a bazárokat nem nyitották ki. A bazároknak uralkodó pánik miatt tegnap a bankok sem működtek. A kereskedelemre mindezekből komoly veszteségek haramlanak.

A delegáció ülése.

Bécs, január 30. A magyar delegáció mai ülésén Sággy Gyula után Bakonyi Samu dr. beszélt, aki elfogadta a javaslatot. Utánna Széll Kálmán beszélt, aki kijelen-

tette, hogy nincs ellene a tiszti fizetések emelésének. Sággy, Buzáth és Issekutz felszólalásai után Schönaich hadügyminiszter beszélt, aki kijelentette, hogy okvetlenül rendezni kell a tiszti fizetést. A bizottság a javaslatot Sággy módosításával elfogadta.

Hirtelen halál.

Makó, január 30. Henne Jánost, a szárazéri vízmentesítő társulat főmérnökét ma ágyában halva találták. A vizsgálat megállapította, hogy a főmérnököt szívszélhűtés érte.

Földmivelők a püspöknél.

Makó, január 30. A makói földmivelők küldöttsége Csernoch János csanádi püspöknél járt, kérve, hogy engedje át a püspökség lelei 4000 holdas birtokát kisgazdákból alakuló földbérlő szövetkezetnek haszonbérbe. A püspök biztosította őket jóindulatáról és kijelentette, hogy kérelmüket alaposan megfogja vizsgálni.

Megszüntetett gyémántmosó üzem.

Kimberley, január 30. A gyémántpiac kedvezőlele helyzetére való tekintettel a De Beers-társaság dutotsdani gyémántmosójában az üzem egy részét megszüntette és száz felhár munkást elbocsátott.

Elhagyott szerető bosszúja.

Nagyszében, január 30. Véres szerelmi dráma történt ma Nagyszébenben a nyílt utca során. Harmath Juliska nevű tanítónő az utcán rálőtt Sólem János bankhivatalnokra, aki menyasszonyával sétált az utcán. Harmath Juliskának évek óta viszonya volt Sólemmel, akit azért lőtt meg, mert elhagyta. A merénylő leányt letartóztatták, Sólem sebesülése életveszélyes.

A Csiungvölgy kiürítése.

London, január 29. Miután a tibeti kárpótlási összeg utolsó részletét is lefizették az indiai kormány elrendelte a Csiungvölgy kiürítését.

Földrengés.

Tiflisz, január 29. Két nap egymásután itt erős földrengés volt érezhető.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— január 30. —

Budapesti gabonátőzsde.

Elkelt ma 2500 mm. buza 25 fillérral olcsóbb áron (50 kilogramm.)
Rozs 10 fillérral, zab 10 fillérral, tengeri 5 fillérral olcsóbb.

A határidőüzlet.

A határidőüzlet lanyhán indult. Később azonban fedezésekre és véleményvásárlásokra megszilárdul és az összes gabonáneműk ára teljesen javult. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1908	1189	1186—1202
Buza októberre	1048	1057—1054
Rozs áprilisra	1011	1005—1014
Rozs októberre	905	908—910
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	790	793—792
Tengeri májusra	680	676—683

14-16 éves

kifutó fiúk havi fizetésel felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Naponta friss SZIMON-féle

Szultán-keverék Pörkölt-kávé

1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4.60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3.20, 5. számú K. 2.80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta ízű kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételénél bérmentve.

Szimon István

főüzlet: BUDAPEST, Váci-körút 12. Fióküzletek: Váci körút 60., Teréz-körút 23.

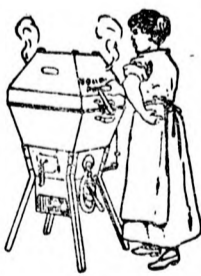
Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906-7. vágásu elsőrendű cserhasáb tűzifa wagononként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18.74, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyváradig 30.74, Debreczenig 34.74, Szoboszlóig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökladányig 50.74, Karczagig 53.74, Kisujszállásig 58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyó-Ujfaluig 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, N.-Szalontáig 45.74, Sarkadig 50.74. Gyuláig 53.74, B.-Csabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkáiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig 17.74, Érmihályfalváig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámos-Pécsig 29.74, Hajduhadház 39.74, Ujfehértó 45.74, Császárszállás 47.74, Nyiregyháza 47.74.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Delphin ivóvíz-szűrők raktára.



Hygenikus szempontból is célserű a

gőz-mosógépet

beszerezni.

Mángorló-, facsaró- és dagasztó-gépekkel együtt raktáron van

Sesztina Lajos

vaskereskedésében

Debreczen, Piac-utca 23. szám. 837

Ügynökök és viszontelárusítók

kerestetnek az ország minden legkisebb városában is egy nélkülözhetetlen, eddig ismeretlen tömegeikk elárusítására. Ajánkozásokat „Jövedelmező ujdonság” jelige alatt továbbit Goldberger A. V. hirdetési iroda Budapest, Molnár-utca 38.

Óh jaj!



Megtört ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztilái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 filér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Éljen!



Egger mellpasztilla-csakhamar meggyógyított!

Használjunk kizárólag
Bocskay-Crémét,
mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.



minden jobb fűszer- és dí-
vattáru kereskedésben.

Kapható:



A téli alkalomra

felhívjuk az igen tisztelt fogyasztó közönséget valódi Orosz tea nagy választékban érkezett különlegességekre és kiváló finom teasüteményekre, valamint valódi Angol. belföldi rum és tisztán kezelt borainkra, u. m. Budai, Sashegyi vörös, Magyar, Rizling, Leányka, Somlyai, Neszmélyi Magyar asszu, Magyarádi stb. — Dus választék színházi és csokoládé bonbonokban. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel 865

Szepessy Dezső és Társa
Kossuth.u.17. Színházzalszemben.

❁ ❁ ❁ Nem talál sehol ❁ ❁ ❁

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélléltudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Jó karban levő különféle használt butorok eladók. Arany János-utca 2. szám. II. emelet, ajtó 7.

Ügyvédi vizsgára teljes sikerrel, igen gyorsan előkészíték. Cim a kiadóban. 1317

Egész ház

egy lakással május hó 1-re bére kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Pénzbeszedői vagy eljárói állást keres méglelt kora, megbízható férfi, kiről csak a legjobb vélemények hallhatók. Cim a kiadóhivatalban. 1326

Jó forgalmu üzlet T.-Lökön a fő-utcaán 20 éve fennálló fűszer- és vegyes üzletemet trafik és italmérsi engedéllyel ugy üzleti, mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Földvári L.

Telefon 168.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat. Gyárt és árusít mindenféle villamos felszerelési cikkeket, gyógyászati, phisikai műszereket és bármilyen legkomplikáltabb készülékeket rajz szerint.

3-4 szobás lakás Szappanos-utca 16. sz. alatt kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Fiatal házaspár megfelelő állást keres uri családnál vagy gazdaságban helyben, esetleg vidéken. A férj elfogad iroda vagy pénzbeszedői állást is. Cim a kiadóban. 1336

Eladó ház. Kossuth-utca 69. számú ház 30 köblös ondódi földdel és tanyával, vagy ezek nélkül azonnal és kedvező feltételek mellett. Bővebbet Széchenyi-kert 48. sz. alatt Papp László tulajdonossal.

Fiatal házaspár, kik egy jónevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A feleség szakácsnőnek vagy gazdaszónynak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgái vagy pénzbeszedői állást is, esetleg óvadékkal. Cim a kiadóban.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

Butor garnitúra, íróasztal, pipatartó, tükrök, képek, matracok eladók Arany János-utca 2. II. emelet, ajtó 7. 1337

50 katasztrális hold föld a Nagyelepen eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal Timár-utca 24.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debreczen, Arany János utca 2. sz.

**A Mezőgazdasági Bank**

mint szövetkezet.

DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapir fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.



Dalmatin a legjobb rovar és féregirtó 20, 30 és 50 f. szab. dobozban.

Dalmatin takarékoság szempontjából rendkívül célszerű és a gummi-fecskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért kedveltségnek örvend.

Dalmatin minden fűszer-kereskedésben kapható. ○ ○ ○ ○ ○
Főlerakat: 531

Stella vegyészeti-gyár ○ ○

LEDERMANN D. Budapest, VII. Ne-felejtis-utca 39.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobaesengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Óriási szőnyegraktár.

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények és választéka.

Telefon szám: 568

1063

A farsangi idényre!

Csipke

ruhák

Filet tüll- és Csipke-szövetek ruha-bevonásra és blúzokra CHINÉ GÁZOK, MADEIRA HIMZÉSEK, Bolé-pók, Estélyi köpenyegek, Legyezők nagy választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ohtásokat, heréléseket. tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.